

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE PANČEVO

B I L T E N
ZDRAVSTVENO-STATISTIČKIH POKAZATELJA
ZA JUŽNOBANATSKI OKRUG
ZA 2015. GODINU

Pančevo, 2016. godina

Izdavač:

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE PANČEVO

Pančevo, ul. Pasterova 2,

Tel/fax 013-322-965

Za izdavača:

Prim.dr Ljiljana Lazić

Recenzent:

dr Jasmina Pavlović Stojanović
specijalista socijalne medicine,
subspecijalista medicinske informatike

Urednik:

dr Aleksandra Perović,
specijalista socijalne medicine

Priprema podataka:

Centar za analizu, planiranje, organizaciju zdravstvene zaštite,
informatiku i biostatistiku u zdravstvu

Kompjuterska priprema:

Sladana Trebješanin
Viši zdravstveni statističar

2016. godine

PREDGOVOR

BILTEN je statistički prikaz zdravstvene delatnosti i zdravstvenog stanja stanovništva i redovna je publikacija Zavoda za javno zdravlje Pančevo u kojoj se objavljuju aktuelni godišnji zdravstveno-statistički podaci za teritoriju Južnobanatskog okruga. Prvi Bilten zdravstveno-statističkih pokazatelja za naš okrug je izdat 1974. godine, a kao redovna publikacija se objavljuje od 1977. godine.

Zdravstveno-statistički podaci prikazani u Biltenu su prikupljeni na osnovu zakonskih propisa u oblasti zdravstva i Programa i planova o statističkim istraživanjima u oblasti zdravstva. Prikazani podaci obrađivani su korišćenjem jedinstvenih metoda, koje omogućavaju njihovu uporedivost i kontinuitet u dužem vremenskom periodu.

Poglavlja u publikaciji obuhvataju demografska kretanja u okrugu, registrovano oboljevanje i umiranje stanovnika od najčešćih bolesti i povreda u sklopu zdravstvenog stanja stanovništva, korišćenje zdravstvene zaštite, kao i preventivne aktivnosti zdravstvenih ustanova u oblasti promocije zdravlja i prikaz higijensko-epidemiološke situacije u Južnobanatskom okrugu tokom predhodne godine.

Nadamo se da će Bilten ispuniti očekivanja i zadovoljiti potrebe korisnika, s tim da sa iskrenom zahvalnošću prihvatamo svaku sugestiju usmerenu ka poboljšanju kvaliteta podataka objavljenih u godišnjem Biltenu zdravstveno-statističkih pokazatelja.

Pančevo, oktobar, 2016.

Direktor Zavoda

Prim.dr Ljiljana Lazić

<i>r.br.</i>	<i>S A D R Ź A J</i>	<i>broj tabele</i>	<i>broj strane</i>
1.	Uvod.....		1
2.	Organizacija zdravstvene zaštite u Južnobanatskom okruhu		5
3.	Demografski podaci	1-17	11
4.	Zdravstvena zaštita dece predškolskog uzrasta.....	18-21	39
5.	Zdravstvena zaštita dece školskog uzrasta i omladine	22-26	55
6.	Zdravstvena zaštita žena.....	27-32	73
7.	Zdravstvena zaštita radnika	33-36	84
8.	Zdravstvena zaštita odraslih.....	37-39	101
9.	Zdravstvena zaštita u službama hitne medicinske pomoći	40-41	113
10.	Zdravstvena zaštita u službama za polivalentnu patronažu	42-44	117
11.	Stomatološka zdravstvena zaštita	45-47	122
12.	Zdravstveno-vaspitni rad.....	48	130
13.	Dermatovenerološka zdravstvena zaštita	49-51	133
14.	Antituberkulozna zdravstvena zaštita	52-56	138
15.	Zdravstvena zaštita u službama za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju.....	57-60	145
16.	Specijalističko konsultativna zdravstvena zaštita ...	61-62	151
17.	Stacionarna zdravstvena zaštita.....	63-69	156
18.	Porodjaji i pobačaji u zdravstvenim ustanovama.....	70-71	168
19.	Zdravstvena zaštita u službama za transfuziju.....	72-73	173
20.	Privatna praksa	74-77	177
21.	Rad Centra za prevenciju i kontrolu bolesti Zavoda za javno zdravlje Pančevo.....		181
22.	Rad Centra za higijenu i humanu ekologiju Zavoda za javno zdravlje Pančevo.....		207
23.	Rad Centra za promociju zdravlja Zavoda za javno zdravlje Pančevo.....		264
24.	Preporuke		268
25.	Zaključak.....		269

<i>r.br</i>	<i>NAZIV GRAFIKONA</i>	<i>broj grafikona</i>	<i>broj strane</i>
1.	Procentualno učešće pet vodećih uzroka smrti po opštinama u Južnobanatskom okrugu u 2015. godini	1-9	31-35
2.	Pet vodećih uzroka smrti u Južnobanatskom okrugu, AP Vojvodini i Republici Srbiji u 2015godini	10	36
3.	Natalitet i mortalitet u Južnobanatskom okrugu od 1997. do 2015. godine	11	37
4.	Prirodno kretanje stanovništva u Južnobanatskom okrugu od 1997-2015. godine	12	38
5.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece predškolskog uzrasta u Južnobanatskom okrugu u 2015. godini	13	53
6.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece predškolskog uzrasta u Južnobanatskom okrugu u 2015. godini prema dijagnozama	14	....54.
7.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece školskog uzrasta i omladine u Južnobanatskom okrugu u 2015. godini prema grupama oboljenja	15	72
8.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u osnovnoj zdravstvenoj zaštiti dece školskog uzrasta i omladine u Južnobanatskom okrugu u 2015. godini prema dijagnozama	16	73
9.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena u Južnobanatskom okrugu u 2015. godini prema grupama oboljenja	17	82
10.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena u Južnobanatskom okrugu u 2015. godini prema dijagnozama	18	83
11.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti radno aktivnog stanovništva u Južnobanatskom okrugu u 2015. godini prema grupama oboljenja	19	99
12.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti radno aktivnog stanovništva u Južnobanatskom okrugu u 2015. godini prema dijagnozama	20	100
13.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti odraslih u Južnobanatskom okrugu u 2015. godini prema grupama oboljenja	21	111
14.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti odraslih u Južnobanatskom okrugu u 2015. godini prema dijagnozama	22	112

15. Utvrđena oboljenja po MKB-10 u stomatološkoj zdravstvenoj zaštiti u Južnobanatskom okrugu u 2015. godini (stopa na 1000 stanovnika)	23	...129
16. Deset najčešćih oboljenja i stanja u dermatovenerološkoj zdravstvenoj zaštiti u Opštini Kovin u Južnobanatskom okrugu u 2015. godini	24	...136
17. Broj medicinskih prekida trudnoće u Južnobanatskom okrugu u periodu od 1997-2015. godine	25	170
18. Procentualno učešće medicinskih prekida trudnoće prema broju živorođene dece u Južnobanatskom okrugu u 2015. godini	26	171
19. Procentualno učešće medicinskih prekida trudnoće prema starosti žene u Južnobanatskom okrugu u 2015. godini	27	172

**organizacija zdravstvene zaštite
u južnobanatskom okrugu**

Veliki broj naseljenih mesta u svim opštinama u Južnobanatskom okrugu ima adekvatno organizovanu, razvijenu, razgranatu i dostupnu mrežu državnih zdravstvenih ustanova, čiju organizaciju i rad prati Zavod za javno zdravlje Pančevo. Na okrugu se nalazi 16 zdravstvenih ustanova: 8 domova zdravlja, 2 apoteke, 2 opšte bolnice, 3 specijalne bolnice i jedan Zavod za javno zdravlje.

Farmaceutsku delatnost obavljaju 2 samostalne apotekarske ustanove u Pančevu i Vršcu, a preostalih 6 domova zdravlja u okrugu ima organizacione jedinice koje obavljaju farmaceutsku delatnost (apoteke) u svom sastavu.

Bolnička zdravstvena zaštita se ostvaruje u 2 opšte bolnice, koje imaju ukupno 950 postelja. Obezbeđenost iznosi 3 postelje na 1000 stanovnika Južnobanatskog okruga. Prosečan broj dana lečenja u ovim bolnicama iznosi 7 dana, a iskorišćenost opštih bolnica u Južnobanatskom okrugu iznosi 55%. U okrugu se nalaze i 3 specijalne bolnice (2 psihijatrijske i 1 plućna) sa ukupno 2100 bolesničkih postelja koje obezbeđuju stanovništvo u Srbiji tercijarnom zdravstvenom zaštitom.

**ZDRAVSTVENE USTANOVE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU PO OPŠTINAMA**

Sedište zdravstvene ustanove	Naziv zdravstvene ustanove
Alibunar	Dom zdravlja "Alibunar"
Bela Crkva	Dom zdravlja "Bela Crkva"
	Specijalna bolnica za plućne bolesti "Budislav Babić"
Vršac	<ul style="list-style-type: none"> - Dom zdravlja Vršac - Opšta bolnica Vršac - Apoteka Vršac
	Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti "dr Slavoljub Bakalović"
Kovačica	Dom zdravlja "Kovačica"
Kovin	Dom zdravlja "Kovin"
	Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti "Kovin"
Opovo	Dom zdravlja "Opovo"
Pančevo	Zavod za javno zdravlje
	<ul style="list-style-type: none"> - Dom zdravlja Pančevo - Opšta bolnica Pančevo
	Apoteka "Pančevo"
Plandište	Dom zdravlja "1. Oktobar"

DEMOGRAFSKO-ZDRAVSTVENA SITUACIJA I ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE SLUŽBE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Zavod za javno zdravlje Pančevo pokriva svojom delatnošću Južnobanatski okrug površine 4248 km² sa 293 730 stanovnika, prema popisu iz 2011.godine, sa 8 opština (najveća opština Pančevo 123414, najmanja opština Opovo 10440 stanovnika) u okviru kojih se nalazi 94 naseljenih mesta. Prosečna gustina naseljenosti je 69 stanovnika po 1 km². Osnovne vitalne događaje stanovnika Južnobanatskog okruga u 2015. godine karakteriše blagi pad opšte smrtnosti, kao i pad stope nataliteta i stope prirodnog priraštaja. Starosna struktura stanovništva Južnobanatskog okruga i dalje odgovara regresivnom biološkom tipu.

Stopa smrtnosti odojčadi kao najosetljiviji pokazatelj rada zdravstvene službe pa i ukupnog socijalno-ekonomskog miljea, 2015. godini iznosi 9.80 promila.

U pogledu uzroka smrti, uočava se pad udela nasilnih smrti u poslednjih 10 godina (2005. godine iznosi 3,5% a u 2015. godini 2.3%). Vrednosti stopa specifičnog mortaliteta u pogledu vodećih uzroka prirodnih smrti pokazuju da se na vodećem mestu u Južnobanatskom okrugu u 2015. godini nalaze bolesti sistema krvotoka i tumori čijem nastanku znatno doprinosi demografska stuktura stanovništva i stil savremenog načina života ljudi na ovom području (smanjena fizička aktivnost, neadekvatna ishrana, korišćenje duvana i aklohola i drugo), na trećem mestu su bolesti sistema za disanje, na četvrtom bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva, a na petom mestu su bolesti sistema za varenje.

Vrednost stope vanbolničkog morbiditeta odraslih u 2015. godini je 1483/1000 stanovnika. Na prvom mestu se nalazi grupa bolesti sistema krvotoka (278/1000 stan.), na drugom mestu se nalaze oboljenja iz grupe sistema za disanje (276/1000 stan.), na trećem mestu se nalaze oboljenja mišićno-koštanog sistema (125/1000 stan.). U mnogim grupama registrovanih oboljenja preovlađuju hronična masovna nezarazna oboljenja koja su kao i uzroci smrti rezultat starenja i savremenog načina života stanovništva. Kada je u pitanju registrovano oboljevanje dece do 18 godina izdvajaju se oboljenja sistema za disanje (1512/1000 stan.), zatim zarazne bolesti i parazitarne bolesti (430 na 1000 stanovnika) i na trećem mestu simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (280 na 1000 stanovnika). Oboljevanje registrovano u vanbolničkim zdravstvenim ustanovama Južnobanatskog okruga odgovara po obimu i strukturi oboljevanju stanovništva Vojvodine.

Registrovano oboljevanje stanovništva u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti u opštim bolnicama varira u poslednjih 10 godina, s tim da je u 2015. godini (8820 epizoda bolničkog lečenja na 1000 stanovnika) došlo do blagog pada korišćenja bolničke zdravstvene zaštite u odnosu na 2014 godinu (9865 epizoda na 1000 stanovnika). Na prvom mestu u registrovanom bolničkom morbiditetu se nalaze tumori (1401/100 000 stan.), na drugom bolesti mokraćno-polnog sistema (1183/100 000 stan.), a na trećem bolesti sistema krvotoka (1127/100 000 stan.), na četvrtom mestu su bolesti sistema za varenje (1018/100 000stan.), a na petom mestu bolesti sistema za disanje (682/100 000 stan.).

Broj porodjaja u zdravstvenim ustanovama Južnobanatskog okruga u 2015.godini se smanjio za 0,99% u odnosu na 2014.godinu, kao i broj pobačaja za 9,14%.

Veliki broj naseljenih mesta u svim opštinama u Južnobanatskom okrugu ima adekvatno organizovanu, razvijenu, razgranatu i dostupnu mrežu državnih zdravstvenih ustanova, čiju organizaciju i rad prati Zavod za javno zdravlje Pančevo. Na okrugu se nalazi 16 zdravstvenih ustanova: 8 domova zdravlja, 2 apoteke, 2 opšte bolnice, 3 specijalne bolnice i 1 zavod za javno zdravlje. Pored njih, Zavod prati i rad 5 ustanova socijalne zaštite koje obavljaju zdravstvenu delatnost. U njima je u 2015. godini bilo zaposleno ukupno 4094 radnika (76% medicinski a 24% nemedicinski radnici). Ukupna obezbeđenost lekarima u Južnobanatskom okrugu iznosi 411 stanovnika po jednom lekaru.

Punktovima primarne zdravstvene zaštite je pokriveno 73% naseljenih mesta u Južnobanatskom okrugu, s tim da zdravstvenu zaštitu obezbeđuje 1 lekar za 944 stanovnika, što odgovara prosečnoj obezbeđenosti primarnom zdravstvenom zaštitom u Srbiji. Bez obzira na povoljnu razvijenost zdravstvene službe u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, opterećenost lekara je znatna (32 poseta dnevno u službi opšte medicine) u odnosu na prosečnu opterećenost lekara u Srbiji; i korišćenje ove zdravstvene zaštite (4 posete u službi opšte medicine po 1 stanovniku; 2 posete savetovalištu po 1 detetu starosti 0-6 godina) što je takođe iznad proseka u Srbiji. Ovo govori u prilog određenog nivoa zdravstvene kulture stanovništva kao i određenog tipa zdravstvene prakse zdravstvenih radnika u Južnobanatskom okrugu. Farmaceutsku delatnost obavljaju samostalna apotekarska ustanova u Pančevu i Vršcu, a preostalih 6 domova zdravlja u okrugu imaju organizacione jedinice koje obavljaju farmaceutsku delatnost (apoteke) u svom sastavu.

Bolnička zdravstvena zaštita se ostvaruje u 2 opšte bolnice, koje imaju ukupno 950

postelja. Obezbeđenost iznosi 3,2 postelje na 1000 stanovnika Južnobanatskog okruga.

Prosečan broj dana lečenja u ovim bolnicama iznosi 7 dana, a iskorišćenost opštih bolnica u Južnobanatskom okrugu iznosi 59%. Ukupna stopa hospitalizacije u opštim bolnicama iznosi 100 hospitalizovanih na 1000 stanovnika. U okrugu se nalaze i 3 specijalne bolnice (2 psihijatrijske i 1 plućna) sa ukupno 2165 bolesničkih postelja koje obezbeđuju stanovništvo u Srbiji tercijarnom zdravstvenom zaštitom.

Demografski podaci

DEMOGRAFSKI PODACI

Južnobanatski okrug obuhvata teritoriju od 4248 km². Po popisu iz 2002. godine na teritoriji Južnobanatskog okruga je živelo 313.937 stanovnika, a prema popisu iz 2011. godine okrug ima 293.730 stanovnika, što znači da je došlo do smanjenja broja stanovnika za 6%. Prosečna gustina naseljenosti je 69 stanovnika po 1 km².

Starosna struktura stanovnika Južnobanatskog okruga je prikazana prema podacima iz popisa stanovnika iz 2011. godine, i odgovara regresivnom biološkom tipu sa oko 15,43% stanovnika starijih od 65 godina i 6,2% u dobnoj grupi od 0-6 godina.

Osnovne vitalne događaje stanovnika Južnobanatskog okruga od 1970. do 2015. godine karakteriše:

- Prisutno je stalno smanjenje broja živorođene dece, što rezultira opadanjem stope nataliteta kao pozitivne komponente u prirodnom kretanju stanovništva. Od 1989. do 1991. godine ova stopa varira od 10,91 do 11,14 na 1000 stanovnika, da bi u 1998. godini ova stopa opadala ispod 10 promila, i u 2000. godini iznosi 9,00 promila. U 2015.godini stopa nataliteta je 8,21. Uočava se da se Južnobanatski okrug u opisanom periodu nalazi u fazi nepovoljnog nataliteta prema svetskim standardima (ispod 12 promila po SZO). Kao pokazatelji starenja populacije Južnobanatskog okruga prati se stopa prirodnog priraštaja, koja nastavlja svoj negativni trend i u 2015. godini i iznosi 6,26; najnegativnija vrednost u poslednjih 10 godina bila je 2011 (-6,53). Vitalni indeks pokazuje trend opadanja do 2011. godine (56,73), da bi u 2015.godini došlo do pada vitalnog indeksa na 56,73. Vrednosti ovih pokazatelja imaju približne vrednosti u odnosu na populaciju Vojvodine koja ima sličnu starosnu strukturu stanovništva. U 2015. godini najnepovoljniji vitalni indeks u Južnobanatskom okrugu ima stanovništvo opština Plandište i Bela Crkva (33,99) i (43,42).
- Reproductivna sposobnost žena, koja se meri stopom fertiliteta, od 1970. do 1997. godine nije pokazivala značajna odstupanja, sem 1994. kada je iznosila 25,70, da bi tokom 2015. godine iznosila 36,20.

- Opšta stopa smrtnosti 2015 godine iznosi 14,47. U ukupnom broju umrlih najveći udeo imaju stanovnici starosti 55 godina i više (92%). Među umrlima muškarci imaju učešće sa 49%, a žene 51%. Prosečna starost umrlih muškaraca u Južnobanatskom okrugu je 70,96 godina, a umrlih žena 76,41 godina, što odgovara prosečnoj starosti umrlih na nivou Republike Srbije.
- Stopa smrtnost odojčadi od 1991. godine (18,58 ‰) do 1997. godine (14,2 ‰) varira, da bi 1998 godine imala nagli pad (9‰), 1999.godine beleži se nagli porast (14,1‰). U 2000. i 2001.godini dolazi do pada smrtnosti odojčadi na 13,30‰, da bi u 2015.godini stopa smrtnosti odojčadi iznosila 9.80‰. U 2015. godini stopa mrtvorodjenosti je 6,94‰ što je manje od stope mrtvorodjenosti za Republiku Srbiju (8,77%). Najnepovoljnija stopa mrtvorodjenosti za 2015.godinu je u u opštini Opovo (23,26‰);
- U pogledu uzroka smrti, uočava se pad udela nasilnih smrti u poslednjih 10 godina (2005. godine iznosi 3,5% a u 2015. godini 2,3%).
- Vrednosti specifičnog mortaliteta u pogledu uzroka prirodnih smrti pokazuju da se u Južnobanatskom okrugu u 2015. godini na prvom mestu nalaze bolesti sistema krvotoka, na drugom mestu su tumori, a na trećem bolesti sistema za disanje.